

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

Tractatus de erroribus Pelagianorum, de gratia, de iustificatione & merito,
de virtutibus theologicis & quatuor cardinalibus, ac de ineffabili mysterio
incarnationis

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniae Agrippinae, 1671

§. V. Jansenii sententia confutantur

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77177](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77177)

utriusque conjunctio, specialissima gratia non est.

Respondeo quod licet gratia infusio, secundum se considerata, sit beneficium generale ordinis supernaturalis, infusio tamen ejus ex intentione ut cum morte conjungatur, speciale beneficium est, quia huic conjunctioni est annexa gloria infallibiliter, & ex illius efficaci intentione procedit. Similiter licet mors, considerata secundum rationem omnibus hominibus communem, non sit donum Dei, sed potius pena primi peccati, per quod in mundum intravit, ut ait Apostolus ad Roman. 5. prout tamen est conditio quaedam requisita ad habendum statum immobilem in gloria, & ad gloriam obtinendam, datur ex speciali Dei providentia, & est speciale ejus beneficium, sicut & ipsa beatitudo ad quam perducit. Unde egregie Augustinus: *Tantum Deus gratiam fidei praeferit, ut mors, quam constat vite esse contrariam, instrumentum fieret, per quod transiretur ad vitam.*

Lib. 13.
de civit.

369

Ad Confirmationem ex autoritate D. Thomae desumptam, dicatur ipsum loqui de perseverantia finali, longo tempore durante, ad quam necessarium requiritur divinum auxilium, tum protegens, tum dirigens contra impulsus temptationum. Dici etiam potest, in casu posito intervenire protectionem divinam, quasi praeservativam, quatenus ea intentione Deus mortem homini immitit, ut a temptationibus eventus, si diutius vita duraret, eum liberet, juxta illud Sapient. 4. *Raptus est ne malitia muraret intellectum ejus: & istud Christi Matth. 24. Nisi brevis fuisset dies illi, non fieret salva omnis caro, sed propter electos breviabuntur dies illi.*

§. V.

Janseii sententia confutatur.

Dicertur: Homo in statu innocentiae, praeter auxilia debita connaturaliter integritati naturae, gratiae habituali, & virtutibus infusis, à quibus habebat quod posset perseverare, alio speciali auxilio ad perseverandum infallibiliter usque in finem status via indigebat.

370

Probatur primo ex D. Augustino Epistola 106. ejus verbis Concilium Arausicanum canonem 19. composuit, in quo dicitur: *Natura humana, etiamsi in illa integritate, in qua condita est, permaneret, nullo modo seipsam Creatore suo non adjuvante, servaret.* Neque potest responderi, Concilium loqui de auxilio dumtaxat sufficienti, & communi, tribuente posse perseverare; non vero de efficaci & speciali, conferente actu perseverare; alias enim contra ille, adversus Semipelagianos editus, nihil contra ipsos determinaret, utpote cum illi auxilia sufficientia ad perseverandum finaliter non negarent, sed dumtaxat efficacia, ut fatetur Jansenius.

371

Probatur secundo ex D. Thoma, hic art. 10. ad 3. ubi ex Augustino docet quod homo in primo statu accepit donum, per quod perseverare posset, non autem sic, ut perseveraret. Ergo sentit hominem in statu innocentiae, praeter auxilium debitum integritati naturae, & gratiae habituali, dans illi posse perseverare, indiguisse alio magis speciali ad perseverandum finaliter in bono. Unde quaest. 27. de virtut. art. 5. ad 3. docet, quod tunc homo indigebat ad perseverandum divina providentia eum dirigente & adjuvante.

372

Probatur tertio: Eadem est ratio de homine in statu innocentiae, quoad indigentiam specialis auxilii ad perseverandum, ac de Angelis bonis, ut fatetur Jansenius, & est manifestum: Sed bo-

Ani Angeli eguerunt speciali auxilio, ut finaliter in bono perseverarent: Ergo & primi parentes in statu innocentiae. Minor probatur ex Augustino. 12. de civit. cap. 9. ubi Angelos bonos, qui in dilectione Dei perseverarunt, accepisse majus aliquod auxilium, quam mali qui ceciderunt, aperte docet his verbis: *Isti mala voluntate cadentibus, illi amplius adjuvi, ad eam beatitudinem plenitudinem, unde se nunquam casuros certissimi fierent, pervenerunt.* Quod certe supponit bonos Angelos indiguisse ad perseverandum speciali auxilio; alias enim frustra omnino dicerentur amplius adjuvi. Neque potest majus illud adiutorium, bonis Angelis concessum, de certa scientia, quae jam beati noverunt se nunquam lapsuros, interpretari, ut recte demonstrat Eftius in 2. distinct. 41. §. 13. cujus verba retulimus in Disput. 5. art. 7. Tractatu de voluntate Dei.

Quarto probari potest conclusio ratione D. Thomae, quam supra §. 2. fuisse expendimus.

Omne quod est de se venerabile, ad hoc ut figuratur in uno, indiget auxilio alicujus agentis immobilis: Sed liberum arbitrium in Angelis, & in primis parentibus erat mobile, ac vertibile de bono in malum, ut infelix eventus satis ostendit: Ergo ut firmarentur in bono, & in eo infallibiliter perseverarent, speciali Dei auxilio indigebant. Unde D. Augustinus concione 2. in Psal. 32. loquens de bonis Angelis, sub nomine & figura celorum, inquit: *Nec ipsi firmitatem sibi propriam praestiterunt: verbo Domini celi firmati sunt, & spiritu oris ejus omnis virtus eorum.* Idem docet Gregorius Magnus lib. 2. Moral. cap. 8. ubi de Angelis ait, *Alii cadentibus, alios à Deo fuisse solidatos, utique similiter casuros, nisi solidati fuissent.*

Denique eadem veritas suaderi potest alia ratione, quam loco citato insinuavimus. Auxilium quod est effectus specialis divinae providentiae, est speciale: Sed auxilium quo homo in statu innocentiae indigebat ad perseverandum infallibiliter in bono usque ad finem viae suae, erat (etiam supposita iustitia originali, & gratia sanctificante) effectus specialis providentiae Dei pro illo statu: Ergo homo in statu innocentiae, praeter auxilia, gratiae sanctificantis, & iustitiae originali connaturaliter debita, quibus poterat perseverare, indigebat alio speciali, quo de facto & infallibiliter perseveraret. Major constat: Minor verò probatur. In quocumque statu homo existat, semper effectus praedestinationis ejus, est effectus specialis providentiae Dei erga ipsum: Sed auxilium homini in statu innocentiae necessarium ad infallibiliter perseverandum usque in finem viae, fuisset effectus praedestinationis ejus in tali statu: Ergo & effectus specialis providentiae Dei. Minor est evidens: cum enim ex una parte praedestinationi nihil aliud sit in intentione Dei, quam praeparatio, & in executione nihil aliud quam collatio donorum, quibus certissime creatura rationalis gloriam aeternam sibi acquirit: ex alia verò parte auxilium necessarium ad infallibiliter perseverandum in gratia usque ad finem status viae, sit unum, imò maxime praecipuum ex illis donis, manifestum est, quod fuisset effectus maxime praecipuus praedestinationis hominis in statu innocentiae existentis, etiam si remanisset in illo statu. Major verò probatur: In quocumque statu homo consideretur, semper ejus praedestinatio est specialis providentia Dei erga ipsum, est enim specialis electio ipsius praeter alios ad glo-

ad gloriam: Ergo in quocumque statu confide-
retur homo, effectus prædestinationis eius est
effectus specialis providentiæ Dei erga ipsum.

375 Dices cum Janſenio: Si Adam in statu inno-
centiæ perseverasset usque ad finem viæ suæ, dif-
cretio hominum salvandorum, atque adeo co-
rectio hominum salvandorum, non fuisset ex
gratia, nec à Deo, sed à libero arbitrio, five ab
ejus merito ut prævisio, antequam Deus illos
prædestinaret, ac proinde tunc prædestinatio
hominum non fuisset specialis providentiæ Dei.

376 Sed contra primò: Eadem est ratio, quantum
ad hoc, de hominibus in statu innocentia, ac de
Angelis in statu viæ, ut faceret Janſenius: Sed
differetio bonorum & malorum Angelorum fuit
ex Deo, & gratia ipsius, non verò ex libero ar-
bitrio, five ex ejus merito ut prævisio: Ergo &
differetio hominum salvandorum à reprobis, in
statu innocentia, fuisset ex Deo, non verò ex li-
bero arbitrio, five ex ejus merito ut prævisio.

Minor probatur ex Augustino 1. de civit. cap.
19. ubi ait, inter sanctos Angelos & immundos fuisse
differetiam, ubi dictum est, & divisit Deus inter tene-
bras & lucem: & addit, Solus quippe Deus illa discer-
nere potuit. Unde Apocal. 7. omnium Angelo-
rum in conspectu throni Dei procidentium, hæc
est perpetua laus & confessio: Benedictio & clari-
tas, & sapientia, & gratiarum actus, honor, virtus, &
fortitudo Deo nostro, in sæcula sæculorum, Amen. Qui-
bus verbis, omnium bonorum gloriam ad Deum
referentes, deque omnibus Deo gratias agen-
tes, omne meritum, & omnem bonum liberi ar-
bitrii usum, eorumque in bono perseverantiam,
in Deum ut autorem reducant.

377 Contra secundò: Cum omnis ordinatè appe-
tens prius intendat finem, quam media ad illum
ordinata velit, materiaque electorum sine media
eos ad gloriam conducentia; non potest Deus
abique inordinatione prius velle, nec proinde
prius videre meritum hominis in aliquo statu,
quam ipsum prædestinet ad gloriam, ut in Tra-
ctatu de prædestinatione fuisse ostendimus.

§. IV.

Solvuntur objectiones.

378 Obijcies primò. D. Augustinus lib. 1. de cor-
rept. & gratia cap. 11. & 12. expressè docet,
quod Adam per liberum arbitrium perseverare
poterat, & quod ut veller perseverare, Deus
in ejus reliquerat arbitrio: Sed illud non dicitur
relictum arbitrio, vel fieri per liberum arbi-
trium, quod sit tantum ex gratia speciali, five ad
quod requiritur speciale auxilium: Ergo in do-
ctrina Augustini, Adam in statu innocentia non
indigebat auxilio speciali ad perseverandum,
superaddito donis integritatis naturæ & gra-
tiæ sanctificantis, ac concursui ipsius connatu-
raliter debito.

379 Respondeo quod quando D. Augustinus af-
firmat Adamum per liberum arbitrium potuisse
in bono perseverare, solum intendit declarare
facilitatem quam habebat perseverandi in bo-
no, ratione doni integritatis perfectè subjicien-
tis partem inferiorem superiori, & superiorem
Deo, ac prohibentis omnem rebellionem, seu
motum inordinatum concupiscentiæ. Unde ibi-
dem cap. 11. sic ait: Ille non opus habebat eo adju-
torio quod implorant sancti, cum dicunt, video aliam
legem in membris meis, repugnantem legi mentis
mee &c. quoniam in eis caro concupiscit adversus
spiritum, & spiritus adversus carnem, atque in tali
certamine laborantes ac periclitantes, dari sibi pu-

gnandi vincendique virtutem per Christi gratiam
possunt. Ille vero nullā rixā à seipso adversus seipsum
tentatus, atque turbatus, in illo beatitudinis loco, sibi
secum pacē fruebatur. Solutio est D. Thome
2.2. quæst. 137. art. 4. ad 2. ubi hunc locum Au-
gustini, qui est præcipuum Janſenianæ doctrinæ
fundamentum, ita interpretatur, ait enim: Dicit
Augustinus in libro de corrept. & gratia, quod primo
homini datum est, non ut perseveraret, sed ut perse-
verare posset. PER LIBERUM ARBITRIUM,
quia nulla corruptio tunc erat in humana natura, quæ
PERSEVERANDI DIFFICULTATEM præ-
beret. Unde S. Augustinus solum intendit exclu-
dere à statu innocentia necessitatem specialis
auxilii sanantis infirmitatem naturæ (quale in
nobis requiritur ad perseverandum) non tamen
negat in primo homine necessitatem specialis
auxilii, figentis ac firmantis liberi ejus arbitrii
vertibilitatem.

Obijcies secundò: Donum perseverantiæ erat
debitum connaturaliter homini in statu integri-
tatis & innocentia: Ergo non erat speciale Dei
beneficium. Consequentia manifesta est. Antece-
dens probatur. Omni formæ in suo fine, & non
impedita debetur concursus ad id omne, quod
ex natura sua exigit: Sed gratia habitualis in
homine integro, est forma ex natura sua exi-
gens perseverantiam & firmitatem, nullumque
quantum ad hoc patiens impedimentum, sicut
patitur in homine lapsa, ob rebellionem concu-
piscentiæ: Ergo ei debitum fuisset titulo connat-
uralitatis auxilium ad perseverandum.

380 Respondeo negando Antecedens. Ad cuius
propositionem, data Majori, nego Minorem: licet
enim gratia existens in homine integro non pa-
teretur, sicut in homine lapsa, impedimentum
quoad sui conservationem, ex parte rebellionis
concupiscentiæ proveniens: erat tamen obno-
xia impedimento, quod consistebat in mobilitate
& vertibilitate liberi arbitrii, ut constat ex
dictis in quarta propositione conclusionis.

Obijcies tertio: Debet assignari aliqua diffe-
rentia, quantum ad necessitatem doni perseve-
rantia inter statum naturæ lapsæ, & statum natu-
ræ integræ; imò talem differentiam valde ex-
aggerat D. Augustinus in libris de corrept. &
gratia, & de bono perseverantiæ: Sed nulla erit
assignabilis quoad hoc differentia inter illos
duos status, si homo in natura integra indiguit
auxilio speciali ad perseverandum; nam juxta
hanc doctrinam, erit dicere, quod sicut ad
perseverandum actum non satis est in natura lapsa
auxilium sine quo perseverari non possit, sed re-
quiritur insuper auxilium quod perseveretur de
facto; ita & in statu naturæ integræ: Ergo &c.

381 Respondeo concessa Majori, negando Mino-
rem: cum enim necessitas auxilii specialis ad
perseverandum in gratia, proveniret in natura
integra præcisè ex vertibilitate liberi arbitrii,
in natura vero lapsa oritur etiam ex rebellionem
concupiscentiæ; sufficiens itaque inde salvari dispa-
ritas quoad ejus necessitatem inter statum natu-
ræ integræ, & statum naturæ lapsæ: falsum autem
omnino est, quod D. Augustinus locis citatis ex-
aggeret differentiam inter statum naturæ inte-
græ, & statum naturæ lapsæ, quoad necessitatem
gratiæ ad perseverandum; solum enim ibi in hoc
distinguit illos duos status, quod cum Adamus
in priori non perseveraverit, solum potentiam
ad perseverandum accepit; at verò in postero-
ri, cum aliqui de facto perseverent, præter po-
tentiam